

DrámaLabor

A Magyar Színház Ifjúsági- és Családi Színház színházi nevelési műhelye

Szücs Zoltán: Addikt

TANÁRI SEGÉDANYAG

2026

A Magyar Színház elkötelezett a fővárosi és vidéki iskolákkal való nyitott és eredményes együttműködés iránt. Kiemelten fontosnak tartjuk, hogy olyan előadásokat is műsorra tűzzünk, amelyek kapcsolódnak az iskolai nevelés és oktatás aktuális kérdéseihez, és támogatják a pedagógusok munkáját a diákokat érintő, sokszor nehezen megközelíthető témák feldolgozásában.

Külön figyelmet fordítunk arra, hogy a kötelező olvasmányok színpadi adaptációival segítsük a diákokat az irodalmi művek mélyebb megértésében és élményszerű feldolgozásában. Az ilyen előadások lehetőséget kínálnak arra, hogy az irodalom tantermi keretei kitáguljanak, és a színház művészi eszközei által új perspektívából mutassák be a művek időtlen értékeit és aktuális üzeneteit.

Az **ADDIKT** című előadás egy kortárs társadalmi problémára, a függőségek és kockázati magatartások kérdéskörére irányítja a figyelmet. Az előadás nem kész válaszokat ad, hanem erkölcsi dilemmákon, döntési helyzeteken és emberi sorsokon keresztül ösztönöz gondolkodásra, párbeszédre és önreflexióra. Témája szorosan kapcsolódik az iskolai prevenció és mentálhigiénés neveléshez, valamint az etika, osztályfőnöki és társadalomismereti órák tartalmaihoz.

A **DrámaLabor Műhely** elkötelezett a diákok és pedagógusok közös színházi élményeinek támogatásában. Célunk, hogy partnerként kapcsolódjunk az iskolák nevelőmunkájához, és színházpedagógiai, valamint művészetközvetítői eszközökkel segítsük a fiatalok holisztikus fejlődését. Hiszünk abban, hogy a színház nem csupán szórakoztató tér, hanem biztonságos közeg is lehet az önismeret, az empátia és a felelős gondolkodás fejlesztésére.

Tanári segédleteink abban nyújtanak támogatást, hogy a színházi élmény ne érjen véget a taps után, hanem az osztályteremben is tovább élhessen. Az **ADDIKT** feldolgozásához készült segédanyag olyan kérdéseket és feladatokat kínál, amelyek segítik a diákokat a látottak értelmezésében, saját élményeik és tapasztalataik megfogalmazásában, valamint a segítségkérés és a felelősségvállalás lehetőségeinek tudatosításában.

Célunk továbbá, hogy azok a pedagógusok és diákok is betekintést nyerhessenek az **ADDIKT** előadás színházi és gondolati világába, akik számára nem elérhető az előadáshoz kapcsolódó személyes feldolgozó foglalkozásokon való részvétel. A segédanyag az iskolai kereteket inspiráló gondolatokkal, kreatív játékokkal és gyakorlati eszközökkel egészíti ki, támogatva a tanulási folyamatot és a nyílt, őszinte párbeszédet.

A segédletben található gyakorlatok és ötletek a drámapedagógia jól bevált konvencióira épülnek, amelyek nemcsak a drámapedagógiai képzettséggel rendelkező tanárok számára hasznosak, hanem azok is bátran alkalmazhatják, akik most ismerkednek ezzel a módszertannal. Kiegészíti az iskolai tanórák kereteit, és hasznos ötletekkel, játékokkal, valamint új formákkal támogatja a tanulási folyamatot. A feladatok rugalmasan alakíthatók az adott osztály életkorához és érzékenységéhez; alkalmazásukhoz mindössze nyitottságra, figyelemre és egy kis játékkedvre van szükség. A többit a diákok kreativitása és energiája tölti meg tartalommal.

Bízunk benne, hogy az ADDIKThoz készült tanári segédanyag hasznos és inspiráló eszközzé válik az osztályteremben, és hozzájárul ahhoz, hogy a fiatalok biztonságos közegben gondolkodhassanak a függőségekről, a döntéseikről és a segítség lehetőségeiről.

Reméljük, hamarosan személyesen is találkozhatunk a DrámaLabor programjain!

Barátsággal,

a DrámaLabor csapata

Tartalom

Addikt az iskolában	5
Addikt a Magyar Színházban	5
Ráhangelő játékok.....	6
Kreatív feldolgozás	9
További drámapedagógiai ötletek	15
Kreatív projekt.....	17
Záró gondolatok	18
Van segítség – nem kell egyedül maradni.....	18
Feldolgozó foglalkozások a Magyar Színházban.....	19
SZEREPOSZTÁS	20

M A G Y A R S Z Í N H Á Z

ADDIKT

TRAGIKUS FÜGGŐSÉGEINK KOMÉDIÁJA

Írta: Szücs Zoltán
valamint Anger Zsolt és a Magyar Színház társulata

SZEREPLŐK A SZÍNRE LÉPÉS SORRENDJÉBEN:

Mészáros Árpád Zsolt, Szemenyei János, Fellingner Domonkos, Varga Fekete Kinga, Keresztény Tamás,
Csikós Máté, Kiss Anna Gizella, Pavletits Béla, Haumann Máté, Fillár István, Trokán Anna,
valamint Eperjes Károly és Varga Szilvia

Díszlettervező: Erdős Júlia Luca • **Jelmeztervező:** Fekete Kata • **Ügyelő:** Tóth Flamina
Súgó: Bodnár Vivien • **Rendezőasszisztens:** Földesi Zorka • **Rendező:** Anger Zsolt

W W W . M A G Y A R S Z Í N H Á Z . H U

Addikt az iskolában

Az **ADDIKT** története a szereplők sorsán és döntési helyzetein keresztül enged betekintést egy olyan világba, ahol a függőség, a megfelelési kényszer és a segítség hiánya fokozatosan alakítja az egyéni és közösségi viszonyokat. Az előadás nem egyetlen nézőpontot képvisel, hanem több karakter szemszögéből mutatja meg ugyanazokat a helyzeteket, lehetőséget teremtve arra, hogy a diákok különböző érzelmi és erkölcsi pozíciókból értelmezzék a történetet.

Ez a sokszempontú elbeszélés segíti a nézőket abban, hogy azonosuljanak a szereplőkkel, miközben kritikus távolságot is tarthatnak döntéseikkel és következményeikkel szemben. A történet fókuszában nem a hibáztatás, hanem a megértés, az empátia és a felelősség kérdései állnak.

Az előadás és a hozzá kapcsolódó feldolgozás kiválóan alkalmas arra, hogy a tanórákon szó eszen:

- a függőség különböző formáiról és kialakulásának okairól,
- döntési helyzetekről és következményekről,
- egyéni és közösségi felelősségről,
- segítségkérésről és támogató kapcsolatok szerepéről,
- valamint a stigma és az ítélkezés hatásairól.

Addikt a Magyar Színházban

A **Magyar Színház** előadása kortárs témát állít a középpontba: az **ADDIKT** alapfelvetése, hogy a függőség nem kivételes állapot, hanem mindannyiunk életében jelen lehet, legyen szó emberi kapcsolatról, teljesítménykényszerről, pénzről, szerencsejátékról vagy valamilyen káros szenvedélyről. Az előadás ezt az univerzális tapasztalatot teszi láthatóvá, lebontva azt a tévhitet, hogy a függőség „mások problémája”.

A darab kiindulópontját **Szücs Zoltán** személyes élményei adják, amelyekből nem önsajnáló vallomás, hanem őszinte, gyakran humorral átszőtt színházi történet született. A nevetés nem elfedi, hanem oldja a fájdalmat: segít közelebb kerülni a nehéz témákhoz, és lehetőséget teremt arra, hogy a nézők saját gyarlóságaikra és sérülékenységeikre is ráismerjenek.

Az **ADDIKT** nem csupán az egyén küzdelmét mutatja meg, hanem azt is, hogyan alakítja át a függőség az egész család és a közvetlen környezet életét. Láthatóvá válnak azok a helyzetek, amikor a hallgatás már nem tartható fenn, amikor a szembenézés fájdalmas, de elkerülhetetlen. Az előadás érzékenyen mutat rá arra, milyen nehéz felismerni és kimondani a problémát – és milyen nagy bátorság szükséges az első lépés megtételéhez.

A történet egyik legfontosabb üzenete, hogy a felismerés nem végpont, hanem kiindulás: annak lehetősége, hogy a változás elkezdődjön. Az **ADDIKT** segít észrevenni a finom jeleket, megerősíti a nézőket abban, hogy nincsenek egyedül, és megnyitja a párbeszédet a segítségkérés, a támogatás és a felelősség kérdéseiről. Ebben az értelemben az előadás nemcsak színházi élmény, hanem prevenció és közösségi megszólalás is, amely teret ad a közös gondolkodásnak és a továbblépés lehetőségének.

A Magyar Színház pedagógusok számára készült segédlete egy olyan ötletgyűjtemény, amelynek célja, hogy inspirálja és támogassa a tanárokat az irodalmi és színházi témák feldolgozásában. A benne szereplő játékok és feladatok szabadon alakíthatók és variálhatók az osztályok igényeihez és tanítási céljaihoz igazodva. Az ajánlások nem kötelező érvényűek, hanem kiindulópontként szolgálnak, hogy a pedagógusok a kreatív foglalkozások során új eszközöket fedezhessenek fel a tanulók bevonására és az irodalmi művek mélyebb megértésére.

Ráhangoló játékok

A ráhangoló játékok fontos szerepet töltenek be a csoportdinamika megalapozásában, a figyelem összpontosításában és az előadás témájára való rávezetésben. Ezek a feladatok segítik a résztvevőket abban, hogy aktívabban kapcsolódjanak az előadás világához, miközben biztonságos és támogató légkört teremtenek.

Asszociációs játék

A játék az asszociáció és a szabad gondolkodás eszközével teremti meg a közös reflexió lehetőségét az ADDIKT című színházi élményről. Az előadás témáihoz kapcsolódó érzelmek és gondolatok előhívása.

Menete: Az osztály tagjai egymás után megosztanak egyetlen szót, amely az előadásról, vagy a közös élményről jut eszükbe. Az elhangzott kulcsszavakat rögzíthetik a táblán, hogy későbbi feladatokhoz is felhasználhatók legyenek.

Asszociációs háló

Cél: A témához kapcsolódó kulcsszavak előhívása és a diákok bevonása.

Menete: A pedagógus a táblára írja: **Család** és **Titok**. A diákok felváltva mondanak egy-egy szókapcsolatot, ami eszükbe jut a két fogalomról. Az összegyűjtött szavakat feljegyezzük a megfelelő halmazba, majd közösen vizsgáljuk az átfedéseket:

- Hol ér össze a két halmaz?
- Milyen kapcsolatok alakulnak ki a család és a titkok között?

Rövid beszélgetés: Mit sugallnak ezek a szavak a darab témáiról?

Tippek:

- Biztosítsunk minden diák számára biztonságos teret a megszólaláshoz.
- Emeljük ki: **nem személyes történetek, hanem gondolkodás a cél.**

Gondolattérkép készítése

A játék az előadáshoz kapcsolódó kulcskérdések és témák mélyebb megértését célozza meg, miközben a résztvevők közösen reflektálnak a darabban felmerülő központi kérdésekre és fogalmakra. A gondolattérkép készítése segít rendszerezni a csoport gondolatait és elősegíti a kreatív, együttműködésen alapuló tanulást.

Menete: A pedagógus felírja a táblára **FÜGGŐ/ FÜGGŐSÉG**, amelyhez a diákok asszociációkat gyűjtenek. A diákok szabadon megosztják gondolataikat vagy akár konkrét példákat is felhozhatnak az előadásból, amelyek kapcsolódnak ehhez a fogalomhoz. Az asszociációkból egy strukturált gondolattérkép készül, amely a későbbi elemzések alapjául szolgálhat.

- Mit jelenthet ez a fogalom az előadás szempontjából?
- Hogyan kapcsolódik a karakterek döntéseihez vagy a történet konfliktusaihoz?
- Van-e kapcsolódó személyes tapasztalatotok vagy más művészeti példátok?

Tipp: Használjunk színes papírt, hogy vizuálisan is kiemeljük a kapcsolódó fogalmakat.

Mindenki függ valamtól

Cél: A függőség, a kockázati magatartás és a nyomás általános érzékelése, az „én nem vagyok egyedül” élmény kialakítása.

Menete: A diákok körben ülnek vagy állnak. A tanár mondatokat olvas fel, azok a diákok, akik magukra ismernek, felállnak és helyet cserélnek a térben.

Példamondatok:

- Cseréljen helyett, aki nehezen teszi le a telefonját.
- ..., aki csinált már olyat, amiről tudta, hogy nem tesz jót.
- ..., aki érzett már nyomást mások elvárásai miatt.
- ..., aki szerint nehéz segítséget kérni.

Reflexió: Milyen érzés volt felismerni, hogy mások is hasonló helyzetben vannak? Volt-e meglepő, ami kiderült a csoport dinamikájáról?

Fejleszt: önismeret | figyelem és érzékenység másokra

A láthatatlan hátizsák

Cél: Annak tudatosítása, hogy a fiatalok nem „üres kézzel” érkeznek az iskolába vagy egy-egy élethelyzetbe: mindannyian hordozunk magunkkal kimondott vagy kimondatlan mondatokat, elvárásokat, terheket. A gyakorlat segíti az empátia kialakulását, az önreflexiót, és előkészíti a függőségek mögötti lelki okok megértését.

Menete: A pedagógus rövid bevezetőt mond: „Képzeljétek el, hogy minden szereplő egy láthatatlan hátizsákot hord. Nem könyvek vannak benne, hanem mondatok, elvárások, félelmek, olyan dolgok, amelyeket otthonról, a környezetükből hoztak magukkal.”

A diákok kapnak egy-egy cetlit. Feladatuk, hogy felírjanak egy olyan mondatot, amelyet szerintük a szereplők gyakran hallottak, és amely korlátozó, nyomasztó, büntudatkeltő vagy megalázó lehetett számukra. Példák:

- „Belőled úgysem lesz semmi.”
- „Ne hozz ránk szégyent.”
- „Más gyerekek bezzeg tudják.”
- „Ezt nem bíránk ki még egyszer.”

Fontos szabály: A cetlik név nélküliek.

A tanár összegyűjti a cetliket, összekeveri őket, majd hangosan felolvas néhányat. Minden felolvasás után megáll egy pillanatra, teret hagyva a csendnek.

Kapcsolódás az előadáshoz: A pedagógus megkérdezi: „Szerintetek melyik szereplő hordozhatta a hallott mondatokat a saját ‘hátizsákjában’?”

Reflexió:

- Milyen érzés volt leírni vagy hallani ezeket a mondatokat?
- Mit tehet egy ilyen mondat egy ember önképével?
- Szerintetek ezek a „hátizsákok” hogyan kapcsolódhatnak a függőségekhez?
- Mi történik akkor, ha valaki egyedül próbálja cipelni ezeket a terheket?

A pedagógus kiemelheti: Az ADDIKT nem azt mutatja meg, ki a hibás, hanem azt, milyen nehéz terhekkal indulnak el a szereplők, és milyen könnyű rossz eszközökhöz nyúlni, ha nincs segítség.

Lezárás: Mi lehetne az a mondat, amit jó lenne a hátizsákba tenni ezek helyett?

A diákok mondhatnak vagy írhatnak támogató ellenmondásokat. Például: „Nem vagy egyedül”, „Van segítség”, „Lehet újrakezdeni”.

Fejleszt: önismeret | empátia | érzelmi tudatosság | biztonságos önkifejezés | prevenciós szemlélet

Kreatív feldolgozás

Az ADDIKT története egy ismerős, mégis ritkán kimondott világba vezet a diákokat: a függőségek, a hallgatás, a sodródás és a megküzdés tereibe. A darab nem látványos fordulatokkal, hanem emberi helyzetekkel, kapcsolatokkal és belső konfliktusokkal dolgozik, amelyek sokszor észrevétlenül épülnek egymásra. A szereplők sorsa, a kimondott és kimondatlan mondatok, valamint az érzelmi feszültségek erősen megszólítják őket.

A feldolgozás célja, hogy a diákok ne pusztán értelmezzék az eseményeket, hanem átéljék a szereplők döntési helyzeteket, és közösen gondolkodjanak azokról a kérdésekről, amelyek a darab középpontjában állnak: a felelősség és a tehetetlenség határáról, a segítségkérés nehézségéről, az egyéni döntések és a környezeti hatások szerepéről, valamint arról, hogyan válhat a hallgatás aktív – és akár veszélyes – cselekvéssé. A feldolgozás teret ad annak is, hogy a diákok biztonságos keretek között megfogalmazzák saját érzéseiket, dilemmáikat, kérdéseiket és reflexióikat.

Közös beszélgetés

Az alábbi jelenet az **ADDIKT** egyik kulcsfontosságú pillanata, amely egy anya és lánya találkozásán keresztül mutatja meg, hogyan ütközik össze a kimondás vágya és a tagadás szükséglete. Kata számára a felépülés első lépése az igazság megfogalmazása: annak kimondása, hogy beteg, segítségre van szüksége, és hogy mindez nem szűgyen. Az Anya ezzel szemben a „rend”, a „normalitás” és a családi egyensúly látszatát próbálja megőrizni – még akkor is, ha ez a hallgatás újabb sebeket okoz.

A jelenet nem csupán a függőségről szól, hanem arról is, hogyan öröklődnek tovább a félelmek és megküzdési minták egyik generációról a másikra. A párbeszéd során fokozatosan kirajzolódik egy családtörténet, amelyben az elhallgatás, a túlélés és az alkalmazkodás hosszú távon mindkét fél számára súlyos következményekkel jár. A szöveg alkalmat teremt arra, hogy a diákok ne csak Kata helyzetére reflektáljanak, hanem arra is, milyen szerepet játszik a környezet – különösen a család – a függőség felismerésében, elfogadásában és kezelésében.

Cél: A jelenet feldolgozása során a diákok felismerjék:

- hogyan öröklődnek tovább kimondatlan traumák és félelmek,
- miként válik a hallgatás, a tagadás és a „normalitás fenntartása” fenntartó erejévé a függőségnek,
- milyen nehézségekkel jár az igazság kimondása egy családi rendszerben,
- és hogy a függőség nem elszigetelt jelenség, hanem kapcsolati és érzelmi hálóban alakul ki.

Elevenítsük fel az osztállyal ezt a szövegrészt:

Anya: Szia Drágám! Szia...! Na, itt vagyok! Nem igaz, hogy milyen Isten háta mögötti hely ez, alig találtam ide. Na, hogy vagy Drágám...? És mi ez rajtad? Még jó, hogy ezeket behoztam.

Kata: De....de ezeket most...?

Anya: Hogyhogy miért...? Édesem, egy szál ruhában jöttél ide. Mi lesz, ha valahol meg kell jelened? (Kata közbevág) Mit veszel fel? És fodrásznál mikor voltál...?

Kata: Anya, Anya, Anya, Anya, Anya, Anya, én most egy Drogterápián vagyok!

Anya: Ezt...ezt kérlek ne mond nekem többet! (Kata közbevág) Ez egy Szanatórium, és Te az idegkimerültségedet pihened ki itt.

Kata: Hát ez nem igaz... Anya, én egy drogfüggő vagyok, beteg vagyok, nem bűnöző. (Anya közbevág) Sajnálom Anyukám, hogy ilyen nehéz szembenézni az igazsággal, nekem se volt könnyű.

Anya: Ugyan...! Egy kicsit túlpörgetted magad és itt pihensz. Drogfüggő...ne legyél nevetséges...egy ilyen szép és okos lány nem lesz drogfüggő. Nagy volt a stressz és nagyok voltak az elvárások. Ennyi. Drogfüggő...? Úristen, soha többé ne mond ezt!

Kata: Apa...? Apa, hogy van?

Anya: ...Apád...? Apád kitűnően van, és szeretném, ha ez így is maradna. Örül, hogy egy ilyen szép kis üdülőben pihensz és csókoltat.

Kata: Nem mondtad meg neki, hogy hol...?

Anya: Hát persze, hogy nem mondtam meg neki! Apádat nem lehet ilyen dolgokkal felzaklatni! Az ő pozíciójában...az Ő hihetetlen felelősségével a vállán. Nem, ez lehetetlen!

Kata: Hiszen nem azt mondtam, hogy menj be a Megyei Közgyűlésbe és mondd azt, hogy a Főnök lánya drogos, de neki legalább szólhattál volna!

Anya: Megkérnélek, hogy ezt a kifejezést ne használd előttem!

Kata: Melyiket? Hogy megyei? Vagy... hogy közgyűlés?!

Anya: Jó, ha beteg vagy, akkor itt szépen meggyógyulsz aztán kijössz, és elfelejtjük ezt a... kínos kis kitérőt.

Kata: ...Ebből nem lehet kigyógyulni Anya, legfeljebb tünet mentesíteni lehet, és a felépüléssel egész életemben foglalkoznom kell majd, hogy ne essek vissza. Hát nem érted...? Egy csomót beszélünk a telefonba, amikor a múlt héten végre felhívhattalak. Azt hittem, hogy megérted ezt.

Anya: Na jó...ezzel én most nem tudok mit kezdeni. Ha Te így látod magad, akkor ez van, de megkérnélek, hogy engem és Apádat az életed ezen zavarodott részéből hagyjál ki.

Kata: De anya, boldogtalan vagyok és szorongok!

Anya: Én az egész életemet abban a hitben éltem le, hogy a boldogság, az a szorongás hiánya. Mert tulajdonképpen a szorongás vagy a félelem volt az egyetlen érzelmi állapot, ami végigkísérte ez egész életemet. Mióta az eszemet tudom szorongtam... Szorongtam attól, hogy Apám részegen jön értem az oviba, aztán megver. Szorongtam attól, hogy Apám este részegen jön meg a kocsmából, nem tetszik neki valami és megver. Szorongtam attól, hogy Apám megjön, nem szimpatikus neki a Géza, és megver. Szorongtam attól, hogy Apám megjön részegen... szorongtam, hogy megjön... szorongtam. Aztán az érettségi után közvetlenül hozzámmentem a Gézához és az Apám eltűnt az életemből és néhány év után meg is halt májcirrózisban. Vajon, miért mondanak le a férfiak a szavak titokzatos gyógyító erejéről? Pedig ez az igazi misztériumjáték...Türelmetlen odaszólások, ingerült pillantások ezreit lehet eltörölni egy jó időben kimondott „szeretlekkel”, de még erre is lusták... Mert drága férjeink szerelmünk kezdetén, – amikor ugye ez még fontos volt – napi százszor is elmondták, de azt elfelejtették mondani, hogy tartalékolj belőle bőven Drágám az eljövendő 50 évre előre, mert ilyen összetett szövegek elmondására a későbbiekben sem időm, sem kedvem nem lesz. Szerelmünk kezdetén az *only you* fázisban létezni sem tudtunk egymás nélkül. Együtt feküdtünk, együtt keltünk, és ami a legfontosabb, hogy semmi hibát nem láttunk a másokban és ha mégis, akkor azt is kijavította bennünk a szerelem kedves vaksága. Rengeteget beszélgettünk és mindketten megismerni akartuk a másikat, nem megváltoztatni. Aztán diploma, házasság, cégalapítás, én meg terhes lettem, ott álltam életem legnagyobb ajándékával a hasamban, és akkor mindketten elkezdtünk kifelé nézelődni. Neki a munka, nekem a gyerek és a háztartás. Az idő megváltoztat és mi megyünk tovább, mert az élet ilyen, ha valóban megtörténik veled. Szóval ez nem baj, csak amíg Ő mindig újabb és újabb tervezésekbe, kihívásokba mehetett előre, én menet közben lemaradtam valahol. Lassan megszűnt köztünk a kommunikáció és én már csak azzal törődtem, hogy neki mindene meglegyen, ne legyenek balhék, ne legyenek gondok... És én sem akartam már semmi különöset...mintha minden konfrontálódás engem gyengített volna, mintha minden régi vágyam szégyellnivaló való ostobasággá változott volna és én már nem akartam sérülni többé ebben a kurva életben. De ha nem vállalod be a változást a sérülésekkel együtt, akkor az élet elszáguld melletted és egy napon azt veszed észre, hogy nem is élsz... Eddig nem nagyon gondolkoztam ezen...csak valamiért épp itt, ebben az Isten háta mögötti putriban, ahol az én gyönyörű kislányom itt... hervad. Itt döbbenek rá, hogy az egész életem elfér 10 mondatban. Nézd... elhoztam a sminkkészleted... és nézd csak! (befújja parfümmel)

Kata: Hmm... Jól van, köszönöm Anya. Anya...

Anya: Igen? **Kata:** Szóval... szóval az van, hogy megismerkedtem itt egy fiúval, Anya.

Anya: Itt? Igen? Jól van, majd szépen el is felejtetted Drágám.

Indítsuk a feldolgozást általános, gondolatébresztő kérdésekkel, amelyek segítik a diákokat abban, hogy ráhangolódjanak a történet főbb témáira és konfliktusaira:

- Milyen előzetes képet kapunk a szereplők helyzetéről és a történet világáról még azelőtt, hogy minden részletet megismernénk?
- Milyen feszültséget érzékelünk már a kezdetektől? Mire utal az, hogy a szereplők mást akarnak kimondani, mint amit a környezetük hallani szeretne?
- Milyen jelei vannak annak, hogy a problémák nem egyik napról a másikra alakultak ki?
- Hogyan jelenik meg a felelősség kérdése: ki miért vállal, vagy éppen nem vállal felelősséget a történetben?
- Milyen ellentétes erők működnek egymással szemben? (pl. őszinteség – hallgatás, segítségkérés – tagadás, változás – látszatfenntartás)
- Mi lehet az „ára” annak, ha egy problémáról hosszú ideig nem beszélünk?
- Hogyan befolyásolják a családi és társadalmi elvárások az egyéni döntéseket?
- Ma mennyire könnyű vagy nehéz segítséget kérni egy olyan helyzetben, amelyet a környezet „kínosnak” vagy „szégyellnivalónak” tart?

Stop-játék

Cél: A diákok aktívan, tapasztalati úton vizsgálják a konfliktuskezelést és az érdekérvényesítést. Megértik, hogyan lehet kimondani a nehéz igazságokat, és hogyan lehet kiállni önmagukért. Empátiát és kritikai gondolkodást fejleszt. Biztonságos környezetben próbálhatják ki a kommunikáció alternatív lehetőségeit.

A fórumszínházban bárki megállíthatja a jelenetet, és kipróbálhatja, hogyan lehetne másképp reagálni a nehéz helyzetben. A cél nem a tökéletes megoldás, hanem a gondolkodás és a próbálkozás.

Menete: A jelenet bármikor megállítható a szóval: „Stop!” A megállító diák beállhat a szereplő helyére, és megpróbálhat őszintébb, határozottabb vagy alternatív kommunikációt. A többiek figyelnek, majd rövid megbeszélés követi a próbát: mi működött, mi volt nehéz.

Fontos a biztonság hangsúlyozása: nincs „rossz” válasz, mindenki tisztelettel figyel. Személyes történetek megosztása nem kötelező.

Jelenet eljátszása: Két diák elkezdi eljátszani a jelenetet Kata és Anya szerepében. A többi diák figyel, készen a „Stop!” -ra. a pedagógus moderál, figyeli a tempót és a biztonságot.

Stop-trükk / szerepcseré menete: Bármelyik diák kimondja: „Stop!” A megállításnál röviden összefoglalja, mit szeretne kipróbálni (pl. „Én másképp mondanám el az érzéseimet, hogy Anya megértse, mennyire nehéz a helyzet”). Ezután a diák beáll Kata helyére, és újrafogalmazza a mondanivalót. Az Anya szereplője folytathatja az eredeti módon, vagy másik diák átveheti a szerepet.

Reflexió: Röviden megbeszéljük:

- Mi működött jobban az új próbában?
- Milyen érzés volt beállni Kata helyére?
- Mit volt nehéz kimondani? Miért volt nehéz kimondani?
- Mit éreztem, amikor beálltam Kata helyére?
- Milyen nehézségekkel találkoztam?
- Mit tanultam az Anya/Kata konfliktusról és a kommunikációról?

A pedagógus kiemelheti, hogy a **kimondás és a határozottság gyakorlása fontos készség**, különösen nehéz családi helyzetekben.

Tipppek:

- Biztosítsunk **fizikai és érzelmi biztonságot**. Senki sem kötelezhető szereplésre.
- Moderáljuk a beszélgetést, hogy a visszajelzés mindig **tisztességes és konstruktív** legyen.
- Kapcsoljuk a próbát a **prevenciós üzenetekhez**: a kimondás, a határozottság és a segítségkérés fontos lépések a függőség felismerésében és kezelésében.

Érzelmi útvesztő – szülő–gyerek konfliktusok érzelmi térképe

Cél: A szülő–gyerek kapcsolatokban megjelenő érzelmi dilemmák felismerése, az érzelmek és döntések összefüggéseinek megértése.

Menete:

- A diákok kis csoportokban dolgoznak a fenti konfliktus kapcsán.
- A csoportok színes cetlit kapnak, és egyetlen szóban kell kifejezniük, mit érez a karakterük az adott pillanatban (pl.: „tehetetlenség”, „harag”, „félelem”, „düh”, „csalódottság”). Ezeket a cetliket felragasztják egy nagy tablóra a karakterek neve mellé, így létrejön egy érzelmtérkép.
- **Alternatív döntési pontok:** A csoportok újragondolják a jelenetet, és megpróbálnak más érzelmi reakciókat keresni. Pl.: Mi történt volna, ha a szereplő más érzelmi reakciót enged meg magának? Milyen irányba változhatott volna a kapcsolat?
- **Reflexió:** A csoportok megbeszélik, hogy milyen hatással volt rájuk a jelenet, és mit tanultak a szereplők érzéseiről és döntéseiről. Mely érzelmek voltak a legerősebbek? Mi segítette, mi akadályozta a kommunikációt?

Miért ajánlott forma? Távolságot tart a személyes élettől, mégis érzelmileg bevonó, minden osztálytípusban biztonságosan alkalmazható.

Látszat-fal építése

Célok: Láthatóvá tenni a kommunikációt és az érzelmi távolságot a szereplők között. Megértetni a hallgatás, elterelés és elzárkózás hatását a kapcsolatokra. Mozgásos-szimbolikus játék a dráma dinamikájának érzékeltetésére.

Menete:

- A pedagógus elmagyarázza a szabályt: minden alkalommal, amikor az Anya eltereli a szót (smink, üdülő, látszólagos normalitás), egy diák letesz egy tárgyat, egy jelképes téglát a két szereplő közé.
- A jelenet eljátszása közben a diákok figyelnek az elterelésekre.
- Minden eltérésnél a tábla, könyv vagy jelképes téglát kerül le, láthatóvá téve az elszigetelődés falát.

Reflexió:

- Mit szimbolizált a fal?
- Hogyan hatott a kommunikációra, a megértésre?
- Mit üzen a jelenet az elhallgatás és látszat fenntartása kapcsán?

Tippek pedagógusnak:

- Használhatunk bármilyen biztonságos, könnyen mozgatható tárgyat.
- Kiemelhetjük a **látható és láthatatlan akadályok** kapcsolatát a valós életben (pl. kimondatlan féltelmek, titkok, családi elvárások).

További drámapedagógiai ötletek

Amit nem mondunk ki – csend-térkép

Cél: A hallgatás működésének és következményeinek megértése egy családi rendszerben.

Menet: A pedagógus a táblára rajzolja egy család rajzát (Apa – Anya – Kata). A diákok kapnak 3 különböző színű cetlit:

- Amit biztosan kimondanak.
- Amit sejtenek, de nem beszélnek róla.
- Amit senki nem mond ki.

A diákok **szereplői nézőpontból** (nem saját élményből!) írnak példákat az ADDIKT alapján. A cetliket a megfelelő szereplő mellé helyezik.

Reflexió:

- Melyik színből van a legtöbb?
- Kinek a terében gyűlik össze a legtöbb „kimondatlan” dolog?
- Mit véd ez a csend – és mit rombol?

Fontos hangsúlyozni: a játék **nem a „hibás” szereplő megtalálásáról**, hanem a rendszer működéséről szól.

Láthatatlan csomag

Cél: Megérteni, hogyan öröklődnek tovább érzelmi minták generációkon keresztül.

Menet: A pedagógus elmondja: „*Képzeljük el, hogy minden szülő átad a gyermekének egy láthatatlan csomagot.*” A diákok kis csoportokban dolgoznak, az Anya karakterére fókuszálva. A csoportok megfogalmazzák:

- Mit kapott az Anya a saját szüleitől? (pl. félelem, alkalmazkodás, hallgatás)
- Mit ad tovább Katának – akár akaratlanul?

Ezeket **mozdulattal vagy állóképpel** jelenítik meg:

- átadás,
- megtartás,
- elutasítás.

Reflexió:

- Mely csomagok a legnehezebbek?
- Le lehet-e tenni egy örökölt terhet?
- Mi kellene ahhoz, hogy megszakadjon a minta?

Biztonsági hangsúly: Nem kérünk személyes történeteket – minden értelmezés a darab szereplőire vonatkozik

Élet-skála

Cél: A boldogság különböző értelmezéseinek vizsgálata.

Menet: A teremben kijelölünk egy képzeletbeli vonalat:

- egyik végpont: **TÚLÉLÉS**
- másik végpont: **TELJES ÉLET**

A pedagógus mondatokat olvas fel, például:

- Nincs konfliktus, de nincs őszinteség.
- Biztonságban vagyok, de nem mondhatom el, mit érzek.
- Fájdalmas, de kimondom az igazat.

A diákok elhelyezkednek a skálán aszerint, ahol szerintük ez az állapot. Ezután:

- Hol helyezkedne el az Anya?
- Hol Kata?

Reflexió:

- Lehet-e a szorongás hiánya egyenlő a boldogsággal?
- Mi hiányzik az Anya definíciójából?

Kreatív projekt

A kimondás térképe – csoportos alkotómunka

Cél: A diákok rendszerezék az előadás során megjelenő döntési helyzeteket, és felismerjék, hogy a változás nem egyetlen nagy lépés, hanem sok apró – gyakran nehéz – kimondásból áll. A projekt segíti az önreflexiót, az empátiát és a felelősségvállalás tudatosítását.

Menete: A csoportok egy nagy csomagolópapírt kapnak, amelynek közepére felírják egy szereplő nevét az ADDIKT-ból (pl. Kata, Anya, Apa – akár olyan szereplő is választható, aki nincs jelen a jelenetben).

A lap köré három zónát alakítanak ki:

1. Amit már kimondott
2. Amit tud, de nem mer kimondani
3. Amit kimondhatna – ha lenne segítség

A diákok a darab alapján mondatokat, kulcsszavakat, rövid idézeteket írnak a megfelelő zónákba. **Fontos:** nem saját élményekkel dolgoznak, minden állítás a szereplőhöz kötődik.

Reflexió:

- Mi akadályozza a kimondást?
- Ki vagy mi segíthetné?
- Mi történik, ha a „nem kimondott” zóna túl nagyra nő?

Megosztás: A csoportok röviden bemutatják térképüket. A pedagógus segít összekapcsolni a tapasztalatokat a darab fő üzenetével: a hallgatás is döntés, és következményei vannak.

Fejleszt: kritikai gondolkodás | együttműködés | érzelmi intelligencia | prevenció tudatosság

Levél, ami nem hangzott el

A diákok választhatnak egy szereplőt, és írnak egy rövid levelet vagy üzenetet, amelyet a karakter soha nem mondott ki, de fontos lenne. A levelek név nélküliek, felolvasásuk önkéntes.

Záró gondolatok

Az ADDIKT nem kínál könnyű válaszokat és éppen ettől válik hitelessé. Az előadás és a hozzá kapcsolódó feldolgozás arra hívja a fiatalokat, hogy felismerjék: a függőség, a hallgatás és a szorongás nem elszigetelt jelenségek, hanem kapcsolatokban, családi mintákban és társadalmi elvárásokban gyökereznek.

A tanári segédanyag célja nem az ítékezés vagy a diagnózis, hanem a megértés és a párbeszéd elindítása. A feladatok lehetőséget adnak arra, hogy a diákok biztonságos keretek között gondolkodjanak döntéseikről, határaikról és arról, mikor és hogyan kérhetnek segítséget.

Fontos üzenet, hogy a segítségkérés nem gyengeség, hanem bátorság és hogy a kimondás, bármilyen nehéz is, mindig az első lépés lehet a változás felé.

Bízunk benne, hogy ez a segédanyag támogatást nyújt a pedagógusoknak abban, hogy az ADDIKT élménye az osztályteremben is tovább éljen, és valódi, emberi beszélgetéseket indítson el.

Van segítség – nem kell egyedül maradni

Az ADDIKT feldolgozása során előfordulhat, hogy a diákokban vagy a pedagógusokban olyan kérdések és érzések jelennek meg, amelyek túlmutatnak egy tanóra keretein – ez természetes része a közös gondolkodásnak. Fontos tudni, hogy segítséget kérni nem gyengeség, hanem annak jele, hogy valaki nem akar egyedül maradni egy nehéz helyzettel. Amennyiben egy diák saját maga vagy egy barátja miatt aggódik, biztonságos, anonim segítséget nyújtanak többek között a [Kék Vonal Gyermekkrízis Alapítvány](#), az [Ifjúsági Lelki Elsősegély](#), valamint a [Hintalovon Gyermekjogi Alapítvány](#); szenvedélybetegségekkel és függőségekkel kapcsolatos kérdésekben pedig a [Drogprevenció Alapítvány](#) nyújt tájékoztatást és támogatást.

Feldolgozó foglalkozások a Magyar Színházban

A Magyar Színház nagyszínpadi előadásaihoz **térítésmentes feldolgozó foglalkozásokat** kínálunk iskolai csoportok számára – teljes árú színházjegy vásárlása esetén. A foglalkozások **az előadás után, az iskolában** valósulnak meg, előzetes regisztrációval. A program célja, hogy a diákok **játékosan, reflektíven dolgozzák fel a látottakat**, és a közös gondolkodás során mélyebb kapcsolatot alakítsanak ki a színházi élménnyel.

Miért érdemes élni a lehetőséggel?

- a diákok nemcsak nézők, hanem aktív résztvevők lesznek
- játékos, interaktív módszerekkel segítjük a megértést
- a foglalkozás **tantárgyi kapcsolódásokat** is kínál – irodalom, etika, dráma, társadalomismeret témákhoz

A foglalkozások elérhetők többek között a következő előadásokhoz:

Rumini Ferrit-szigeten, Madagaszkár, Valahol Európában, Rómeó és Júlia, Hamlet, valamint új bemutatóinkhoz: **Keménykalap és krumpliorr, Indul a bakterház, Addikt.**

Közösen gondolkodunk, játszunk és tanulunk – az előadás után is!

További információ: <https://magyarszinhaz.hu/nagyszinpadi-eloadasaink-feldolgozo-foglalkozasai/>

Szervezési iroda/értékesítés:

Cím: 1077 Budapest, Wesselényi utca 60

Telefonszám: +36 70 618 8449

E-mail cím: szervezes@mszinhaz.hu

Szervezési munkatársak:

Misku Beáta: +36 30 223 0384

Szabó Adrienn: +36 70 618 8438

Szabó Fanni: +36 30 223 3944

Valiskó Jázmin: +36 70 618 8452

Szervezési Iroda nyitvatartása:

Hétfő – csütörtök: 9:00-17:00

Péntek: 9:00-16:00

SZEREPOSZTÁS

Szücs Zoltán
ADDIKT
színmű

GABI	Szemenyei János
ÁKOS	Haumann Máté
KRISZTA	Trokán Anna
KATA ANYJA	Varga Szilvia
FERI ATYA	Eperjes Károly
KÖRZETI RENDŐR	Fillár István
KARESZ	Pavletits Béla
KATA	Kiss Anna Gizella
ROBI	Fellinger Domonkos
BEA	Varga Fekete Kinga
LACIKA	Csikós Máté e.h.
ZSOLTI	Keresztény Tamás

DÍSZLET:	Erdős Júlia Luca
JELMEZ:	Fekete Kata
ÜGYELŐ:	Tóth Flamina/ Bencze István
SÚGÓ:	Bodnár Vivien
RENDEZŐASSZISZTENS:	Földesi Zorka

RENDEZŐ: Anger Zsolt